

Naalakkersuisut Siulittaasuata Múte Bourup Egedep 2023-imi Inatsisartut ukiakkut ataatsimiilerneranni ammaalluni oqalugiaataa

(Oqaatigineqartut atuupput)

Ataqqinartuq Inatsisartut siulittaasuata, ataqqinartut Inatsisartunut ilaasortat, ataqqinartut innuttaasut tamassi.

Kalaallit Nunatsinni innuttaasut 56.600 missaanniittut sinnerlugit maaniippugut.

Maaniippugut innuttaasut sullinniarlugit.

Sullinniarlugit sukataassaagut.

Sukataassaagut suliassaqaratta.

Siumut isigaluta ingerlassaagut.

Naleqqanik toraagaqarluta ingerlassaagut.

Nunarput demokratiskiusumik ingerlatissavarput.

Inuit qanimut atassuteqarfigissavagut.

Attaviitsut ingerlaqatigissavagut.

Inuit Ataqtigiississavagut.

Tassa suliassatta pingaarnersaat, neriuppungalu maani inersuarmi sapinngisamik politikikkut siammasissumik suleqatigiilluta aalajangertarumaartugut.

Angusassarpummi pingaarneq tassaavoq innuttaasunik nunatsinnillu sullissilluarnissarput.

Unammilligassaqaqaagut, taamaattorli siunnerfipput angusariaqarparput, tassaasoq:

Nunarput atugarissaarfiusoq.

Nunarput toqqissisimaffiusoq.

Nunarput ineriartorfiusoq.

--

Qinigaaffitta affaanut killippugut – ukiullu marluk ingerlaneranni angusagut amerlaqaat – sulilu anguniagassaqarpugut. Innuttaasut atugarissaarnerulernissaat nunattalu ineriartornissaa anguniarlugu sukataassaagut.

--

Sukataarutissagut suuppat? Inuunerup siunertaa suua? Pilluarneq ilinnut suua?

Toqqissisimaneq ilinnut qanoq isumaqarpa?

Uannut pingaarnerpaavoq inuttut aamma qamuuna ilukkut toqqissisimaneq.

Anguniagassarput tassaavoq inuiaqatigiit tamatta toqqissisimasumik inuuneqarnissarput.

Ulloq makiffiusoq toqqissisimanartoq.

Unnuk innarfiusoq toqqissisimanartoq.

Toqqissisimaneq assigiinngitsutigut anguneqarsinnaavoq.

Angerlarsimaffeqarnikkut, suliffeqarnikkut, ilaqutaqarnikkut, kammaqarnikkut, tarnikkut, ikioqatigiinnikkut ilinniarnikkulluunniit.

Inuit tamatta assigiinnginnatta toqqissisimalersitsisartut assigiinngiiaarput.

Toqqissisimanikkummi inuttut ineriartorneq toqqammavilerneqarluartarmat nunatsinni inuiattut toqqissisimanissarput taamaammat pingaaruteqarpoq.

--

Nunatsinni inunngortut ukioq kingulleq 746-upput. Sorsunnersuullu aappaata kingorna inunngortut aatsaat taamak ikitsigisutut taaneqarsinnaapput.

Inuiattut meeqqanik pingaartitsiuartuuvugut.

Meeranguit inunngortut asanninnermik toqqissisimanermillu tunisassaraagut.

Qujanartumik ilaqtariit amerlanerpaat ajunngitsumik toqqissisimanartumillu inuuneqarput. Taakkualu assut qujaffigerusuppakka. Qasusuillutik ullut tamaasa ilaquttatillu isumassorlugillu aalluttarmatigit.

Qujanaq akisussaaffimmik annertuumik tiguisimagassi, ilaatigit ilissinnut tunulliuttarlusi anguniagaqarassi, siunertamik pitsaasumik. Meeqqavut siunissarpullu pillugit.

Taamaattorli aamma meeraqarpoq inuunerinnerusariaqartunik. Angajoqqaat meeqqaminnut akisussaaffimmik paarsisinnaajunnaarnerannik tunngaveqartartumik.

Ukiunilu kingullerni meeqqat angerlarsimaffii amerliartorput. Angajoqqaajusut akisussaaffimmik paarsisinnaajunnaaraangata ajoraluartumik meeqqat, meeqqat angerlarsimaffiinut inissinneqartarmata.

Tamanna ataatsimoorfigalugu mumisittariaqarparput. Taamaattussaangilarmi.

Meeqqat angerlarsimaffii pilersinneqartussaangikkaluarput, nunattaaku meerai isumassorneqarlutik sikkerartussat - nunannguarput qalipaasorsorlugu.

Anguniagassarput tassaavoq, angajoqqaatut paarsisutullu akisussaaffimmik tiguisilluta, meeqqat asanninnermik toqqissisimanermillu tunissallugit.

Angajoqqaatullu tamakkiisumik meeqqaminnik isumassuisinnaajunnaarsimasut tapersorsorlugit, kaammattorlugit, tusarnaarlugit ikorfartorlugillu aqutissiutissagatsigit.

Meeqqat angerlarsimaffimmiit allamut inissinneqartarnerat aaqqiissutitut isiginagu, angajoqqaat meeqqaminnik isumassuilersinnaanissaat, meeqqap inunngornera sioqqullugu tamaviaarullugu aalluttariaqarparput. Meeqqap toqqissisimanartumut inuunermet appakaassinnaanissaa qulakkeerniarlugu. Siunissarpummi pineqarpoq.

Naalakkersuisuniit pingaarteqaarput nunatsinni innuttaasut toqqissisimasumik inuuneqarnissaat, tamannalu anguniarlugu assigiinngitsunik suliniuteqarpugut. Inatsisartut qanimut suleqatigalugit aamma toqqammavilersimasatsinnik.

Suliniuterpassuit akornanni ilamerngi oqalugiaatinni iserfigissavakka.

--

Suliniutigaarput nunatsinni sanaartornerup siammasissumik ingerlanneqarnissaa.

Inoqarfinni amerlasuuni sulisartut Nunatta ineriartornerani tunngavileeqataallutik ulappupput. Inuusuttut ilinniartullu inissiassaannik sanaartortoqarluarpoq.

Ukioq manna ukionilu tulliuttuni inuusuttut arlallit inissaminnut isertersinnaalissapput aammalu ilinnialersussat kisermaat ilaqutaqartullu nutaaliaasunik ilinniarnerminni inissaqartinneqassallutik.

Uummannami Kangaatsiamilu inuusuttunut inissiassanik sanaartornissaq pillugu sanaartortussamut isumaqatigiinniarnertit ingerlapput, aammattaaq Nuussuarmi, Kangaamiuni, Tasiilami, Qeqertarsuarmi, Nanortalimmi, Upernavimmi Narsamilu inuusuttunut inissialiortitsinissaq pilersaarutaalluni.

Nammineq ineqarluni – nammineq illoqarluni - toqqissisimanarnerpaavoq innuttaasullu amerlanerit taamatut atugaqalernissaat kissaataavoq.

Innuttaasut amerlanerusut nammineq illuliorsinnaanerat pingaartitaraarput taamaattumillu illoqarfinni minnerni aammalu nunaqarfinni illunut sanaqataaffiusunut inatsisip allanngortinnissaanut siunnersuut ukiaq manna ataatsimiinnitsinni oqaluserineqartussanut ilaavoq.

Nunatsinni innuttaasut sapinngisamik amerlanerpaat inissiamik imminut pilersornissamut periarfissinneqassapput - aamma inoqarfinni minnerni najugaqartut.

Sanaqateqarluni illuliortarnerup, 95/5-imik aamma taaneqartartoq ukiaq manna taamaamat Naalackersuisut saqqummiunniarpaat. Inatsisip allanngortinnissaanut siunnersuummi innuttaasut najugaqarfinni minnerni najugaqartut aningaaserivimmit taarsigassarsinnaanngitsut ullumikkorniit pitsaanerusementik illumik imminut pilersornissamut periarfissiisoqassaaq.

Nammineq ineqarneq toqqissisimanermik pilersitsisarpoq. Angerlarsimaffiit kissalaartut tassaapput angerlarsimaffiit toqqissisimanartut. Inuit tamarmik pisinnaatitaaffigisaat toqqissisimaffissaallu.

--

Suliniutigaarput peqqinnissaqarfik toqqissisimanartooq.

Nassuerutissaavoq peqqinnissaqarfimmi sulilungersunartorsiornerput. Sulisut ulloq unnuarlu sapinngisannguartik tamaat atorlugu ulappupput.

Peqqinnissaqarfiullu iluani kivitassat amerlaqaat.

Peqqinnissaq pillugu Ataatsimiititaliarsuup Isumaliutissiissutini saqqummiussimalerpaa, 100-t sinnerlugit innersuussuteqarfiusumik. Taakku politikikkut isummersorfigineqartussaapput. Innersuussutit politikikkut oqaluserineqareerpata ingerlariarfeqqissanik siunnersuuteqartoqassaaq.

Politikikkullu kissaataasut isumaqatigiissutigalugit siunissamut innuttaasunut toqqissisimanartumik peqqinnissaqarfiup aqqiissuteqarnissaa maanna piffissanngorpoq.

Peqqinnissaqarfimmi sulisut tapersersortariaqarpagut sulilertussallu kaammattortariaqarlutigit.

Suliassammi amerlaqaat.

Peqqinnissaqarfiullu sulilungersunartorsiornerput.

Naalakkersuisut 2024-mut Aningaasanut Inatsisissamut siunnersuutitsinni ilaatigut siunnersuutigaarput nakorsassarsiornermut 2,8 mio. kr.-it, elektroniskimik napparsimasut allattorsimaffiliornissaaq 100 mio. kr.-it kiisalu naartusinnaanngitsut ikiornissaannut ukiumut 8,7 million koruunit illikartinneqassasut.

Tarnimikkut nappaatilinnut immikkoortortaqarfimmik ineriartortitsinissamut pilersaarut ingerlanneqassaaq. Pitsaanerusumik misissuinissamut, paasiniaanissamut katsorsaanissamullu suliniutinik ingerlatsissaagut. Meeqqat inuusuttullu tarnimikkut nappaatillit immikkoortortaqarfiat aamma aallutarineqassaaq.

Aammattaaq sulissutigineqarpoq peqqinnissaqarfimmi aqutsinerup pisariillisarneqarnissaa nukittorsarneqarnissaalu. Allaffissornikkut immikkoortortat ikilisarneqarnissaat kiisalu immikkoortortaqarfinni pisariaqartitanik sulisoqarnissap qulakkeerneqarnissaa siunertaavoq.

Inuit qitiutillugit sulisariaqarpugut.

Inuit qitiutillugit pilersaarusiortariaqarpugut.

Toqqissisimasumik inuuneq aamma tassaavoq peqqissumik inuuneqarneq.

--

Suliniutigaarput atuarneq ilinniarnierlu qitiutillugit ineriartornissaq. Kikkummi tamarmik atorfissaqartippagut.

Naalakkersuisut meeqqat inuusuttuaqqallu pingaartippaat. Anguniagaraarpullu meeqqat qanorluunniit inuunermi atugaqaraluartut ineriartornissaminut atuarnissaminnullu periarfissaqarnissaat.

Naalakkersuisuniit anguniagaraarput atuartut Meeqqat atuarfianniit anigaangata inuunermi ingerlariaqqillutik ikaarsaarnissaannut pitsaanerusemik tunngavissineqartarnissaat. Taamaattumik meeqqat atuarfianni aqqutissiuussinerup nukittorsarneqarnissaa anguniagaraarput toqqaannartumik ilinniarfinnut ikaarsaarnissaat anguniarlugu. Naalakkersuisuniit anguniagaraarput meeqqat atuarfianniit naammassisut tamarmik sumut ingerlaqqinnissaat qulakkeerneqartassasoq.

Ilinniarnissaq pisariaqarluinnarpoq. Ilinniarneq tassaavoq siunissamut pitsaanerusemik tunngavileeqataasartoq. Ilinniarnermi paasisat amerlisarput.

Nunatsinni ilinniagaqarsimassuseq qaffakkiartorpoq tamannalu nuannaarutissaavoq. Ilinniarnierup kinguneranik atukkat pitsanngorsaaffigineqartarput inuiaqatigiinnilu naligiinnerulernermik kinguneqartitsissalluni.

Ilinniarnissamut periarfissat amerlapput taamaakkaluartoq aqqutinik nutaanik ujartuiuaasaagut.

Ilaatigut inuusuttunut immikkut pisariaqartitsisunut naleqqussakkamik ilinniarnermik neqerooruteqalersinnaaneq sulissutigineqarpoq.

Aamma ilinniakkamik aallartitsinissamut aporfiusartut iliuuseqarfigisinnaasagut piiarusuppagut. Inuusuttut innarluutillit suliffeqarfinnut naapertuuttumik piginnaanngorsarniarlugit ilinniarnermik pilersitserusuppugut.

--

Suliniutigaarput nunatsinni utoqqalisut pitsaasunik atugaqarnissaat.

Utoqqartagut qujassutissaqarfigeqaagut. Utoqqartagut ataqqisassaraagut.

Utoqqartagut ilinniarfissaraagut.

Utoqqaallu inuunerat nukittorsarneqassaaq, nunatsinni utoqqalineq pitsaanerusariaqarmat.

2050-p tungaanut inuiaqatigiit kalaallit inuuneqqortusiartussapput. 1960-ikkunni ukioqatigiiaat amerlasuut tamatumalu kingorna kinguaassiorsinnaanerup apparnera isumaqarpoq, ukiuni tulliuuttuni 20-ni inuiaqatigiinni utoqqaanerusut amerliartussasut.

Ukiut qulit tulliuuttut ingerlaneranni innuttaasut utoqqaat ima amerlatigilissapput, allaat Kalaallit Nunaanni siornatigut misigineqanngisaannarsimalluni.

Tamanna nuannaarutissaavoq ullumikkullu utoqqalisut inuuneqqortunerulernermik angusaq kusanartoq tunngaviligarivaat.

Sulisinnaasut ikilinerattaq isumaqarsinnaavoq, siunissami nunarput sulisussanik amigaateqarnerulerumaartoq taamaattumillu pissutsinut nutaanut tulluussartariaqarpugut.

Utoqqaat pillugit ataasiinnarmik inatsimmik soqanngilaq, taamaattorli utoqqaat pisinnaatitaaffii inatsisinut amerlasuunut siammaqqapput. Utoqqaat periarfissaat kommunillu periarfissaannut sinaakkutit inatsisini inatsisiliornikkut tunngaveqarput. Inatsisitigut tunngavigisani atuuttuni malittarisassaarpoq pisoqalisunik nutarteriffigineqartariaqartunik tamatumani sulissinerup eqaannerusumik allaffissornikinnerusumillu ingerlanneqarsinnaanera siunertarineqassalluni.

Taamaattumik utoqqaat pillugit inatsit ataasiinnanngorlugu suliarineqassaaq.

Utoqqalinersiaqartut amerlasuut utoqqalinersiaqarneq pillugu aqqissuussaq ujarlerfigiuminaatsippaat paasiuminaatsillugulu.

Taamaattumik utoqqalinersiaqarneq pillugu nutaamik pisariinnerusumillu aqqissuusseqqittoqassaaq.

Naalakkersuisuniit illuatungeriilluni pilersuisussaataitanerup atorunnaarsinneqarnissaa piviusunngortilerparput. Kiisami!

Inoqutigiinni aappaasup suliffimmi akissarsiaqarnera pissutigalugu, inooqataasoq utoqqalinersianik ilannganneqartarnera naapertuutinngilaq. Utoqqalinersiaqarneq pillugu aqqissuusseqqinnermik sulinnermut atatillugu pilersuisussaataitaneq atorunnaarsinneqassaaq. Pilersuisussaataitaneq atorunnaarsinneqarpat innuttaasup kissaatigippagu utoqqalinersiaqalernermut ukiorititat kingornagut suliffeqaannarnissaq pilerinarnerulersissavaa aammalu utoqqalisut ataasiakkaat

namminerisamik ataqqinassusiat nukittorsarneqassalluni. Utoqqalisummi piginnaasarpassui suli inuiaqatigiinni pisariaqartippagut.

Utoqqartagut toqqissisimasumik inuuneqarnissaat anguniartuassavarput.

Utoqqartagut ukiorpassuit sulereerlutik eqqissillutik inuuneqarnissaat anguniartuassavarput. Utoqqaat nipaataamma aalajagiinermi pisariaqarpoq. Aammalu uagut inersimasunngortut eqqarsaatersuuteqalereerluta utoqqalineq qanoq ittoq uatsinnut kissaatigineripput.

--

Suliniutigaarput patajaattumik aningaasaqarnissarput.

Toqqissisimanartumik akiliisinnaassuseqarnerup qulakkeerneqarnissaa siunertaralugu, nunatta karsianit aningaasartuutinik sukangasuumik eqqarsaatigilluakkamillu atuinermut aqutsineq attatiinnarneqassaaq.

Isumatusaartumik ingerlatsisariaqarpugut. Sulisinnaasut amigaatigaagut taamaattumik siunissaq qaninnerusoq ungasinnerusorlu isigalugu aaqqiissutaasinnaasunik ujartueqatigiissaagut.

Aaqqissuusseqqinnerit tallimat suliarivagut tassaasut:

Ineqarnermik aaqqissuusseqqinneq

Akilerartarnermik aaqqissuusseqqinneq

Peqqinnissaqarfimmik isumaqatigiissuteqarneq

Aalisarnermik inatsimmik isumaqatigiissuteqarneq

Ilinniartitaanermik aaqqissuusseqqinneq

Suliassat tamarmik inuiaqatigiinnut iluaqutaasussaapput taakkulu politikikkut siammassissumik paaseqatigiissutiginnissaat Naalakkersuisuniit pingaartipparput.

--

Suliniutigaarput aalisarneq inuiaqatigiit annerusumik pissarsiffigisassagaat.

Aalisarneq maannakkut unigani ingerlavoq sinerissallu qanittuani aalisarluartoqarpoq.

Aalisarneq nunatsinni inuussutissarsiutit pingaarnersaraat. Avataasiorlunilu aalisarneq aningaasaqarnitsinnut annertuumik kaaviiartitseqataalluinnarpoq.

Immamiit aalisakkanik qaqitsitsisoqartillugu inuppassuarnut sunniuteqartarpoq. Taamaattumik aamma aalisakkat akisussaassuseqartumik atuiffigissavagut.

Tasiilami aalisakkanut fabrikkissaq kiisami piviusunngortussanngorpoq. Suliffissuarmik sanaartorneq aappaagu tamakkiisumik aallartisarneqassaaq, sanaartornerullu aallartinnissaanut qaartitseqqaarneq ukiup naannginnerani pissasoq naatsorsuutigineqarluni. Taamaalilluta pisuussutit tamatta pigisagut siammasissumik iluaqutaanissaat qulakkeerneqarpoq.

2022-mi umiarsuit angallatillu aalisariutit aalisarsinnaanermut akuersissuteqartut 279-iupput.

1.606-it umiatsiaararsorput. Sila pitsaatillugu aalisartorpassuit avalakaasarput aalisariarlutik. Ilaquttatik pilersorumallugit aallakaasarput nunartillu sullikkumallugu.

243-it qimusserlutik aalisariartarput. Suli sikoqartillugu aalisarsinnaapput. Silaannalli kissatsikkiartornera pequtaalluni sila unerisimajunnaariartorpoq kalaallilu qimmii aamma ikiliartorlutik.

635-t qamuteralalerlutik aalisarput.

Taakku saniatigut aamma umiatsiaararsortut arlallit sunngiffimmi aalisarsinnaanermut akuersissuteqarput.

Aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut annertoorujussuarmik nunatsinni sunniuteqarput. Nunatta ingerlalluarnerannut peqataalluinnarput.

Minnerunngitsumik aalisakkerinerup iluani ilinniarsimasunik pisariaqartitsivugut. Aalisarneq tassaavoq aningaasaqarnikkut nappatigisarput, ukiunilu tulliuttuni amerlasuuni taamaattuarallassaaq.

Nunatsinni innuttaasut amerlanngillat taamaattorli aalisartoqarfissuuvoq, tamannalu ilinniartitaanerup piginnaanngorsaanerullu iluani aammalu innuttaasut suliffissaqarniarnerannut ersarinnerusariaqarpoq, takussutissaqarnerusariaqarlunilu. Nunatsinni tasanilu atugassarititaasut kalaallinit namminernit ilisimaneqarneraapput. Nunarput aallaavigalugu inerisaasariaqarpugut taamaattumillu aamma issittumi biologinngorniarluni ilinniartitaanermik pilersitsisoqassasoq siunniunneqarpoq.

Siunissaq ungasinnerusiq isigalugu ilinniartitaaneq pillugu pilersarusiussaagut.

Ukiorkpaalunnilu eqqartorneqartarsimasoq – tassa Aalisarnermut inatsisip nutaap isumaqatigiissuteqarfiginissaa sulissutigaarput.

Aalisarnermut inatsisissap ukiaq manna Inatsisartunut saqqummiunneqannginnera ajuusaarnarluinnarpoq.

Erseqqissaqqillarali Aalisarnerq pillugu Inatsisartut inatsisissaat pillugu Naalakkersuisut sulinerat uninngimmat, piaarnerpaamik inatsisartunut isummerfissanngorlugu qaqinneqarumaarpoq. Naatsorsuutigarpullu Inatsisartut upernaaru ataatsimiilerpata tamanna pisinnaajumaartoq.

Suliarimi Naalakkersuisunit Naalakkersuisooqatigiinniillu qinigaaffik una naammassisassatut pingaartinneqarpoq.

--

Suliniutigaarput inuiaqatigiittut imminut pilersornitta annertusarnissaa.

Pinngortitamut qanilluta inuuvugut. Namminerisamik aalisarnerq piniarnerlu ilaqutariit imminnut pilersornissaannut qitiusumik inissisimapput, aammalu kalaalimernit kulturitsinnut kinaassutsitsinnullu pingaaruteqartuupput.

Nunatta pisuussutaanik imminut pilersorneq naalakkersuinikkut salliutinneqarpoq. 2040 nallertinnagu nunatta pisuussutaanik tunisassiornikkut imminut pilersorsinnaanerup annertusitinnissaa siunnerfigalugu sulivugut. Nunatta pisuussutaanik imminut pilersornissamut pilersarusiorneq aallartinneqarpoq, taannalu siunissamut ungasinnerusumut nunatsinni niuernermi periarfissanik pitsannguinnissamut iluaqutigineqassaaq.

Immitsinnut pilersulernissatsinnut aqqut suli takivoq, 2021-imi imminut pilersorsinnaaneq 17 %-inut uuttorneqarpoq.

Assersuutigalugu kujataani naatsiianik naatitsisartut pikkorilluinnarput. Nunatsinni naatsiaqarpugut pitsaalluinnartunik seqqittagaanngitsunillu, aammalumi allaat oqummut akiuussinnaasseqartunik.

Kalaallit naatsiaat imminut pilersornissamut kalaallillu aningaasaqarnerannut iluaqutaassapput, najukkani sulisartut tapersersussavagut, nioqqutissanik nunanit allaneersunik pinngitsuuisinnaannginnerput annikillissaaq, silap pissusianut sunniutit annikinnerulissapput, kemikaliaqanngillat, aammalu mingutsitsinngitsunut allannguinnissamut siuarsaataassapput. Najukkatsinneersunik pisigutta tamanna tamatsinnut ilaqutaassaaq aningaasat avammut anninneqaratik nunatsinni kaaviaartussaammata.

Naatsiaat assersuutaannaapput. Taamaattumik imminut pilersornissarput sukataarutigissavarput. Aamma qularinngilara tamatta maani inersuarmitugut tamanna soqutigisarigipput tapersersorippullu.

--

Suliniutigaarput akisussaassuseqartumik eqqakkanik aqutsinissaaq.

Naalakkersuisut pingaartilluinnarpaat pinngortitatsinnit kusanarluinnartumit eqqakkat peerneqarnissaat. Taamaammat suliniuteqassaagut, ataatsimut isigalugu pinngortitamut, avatangiisinut aamma peqqissusermut annerpaanik pissarsiffiusunik.

Ikaarsaariarnermi kommunit qanimut suleqatigissavagut.

Nassuerutigisariaqarpulli maannakkorpiaq eqqagassalerinikkut ikaarsaariarneq sakataarullugu suliarisariaqaratsigu tassanilu ataatsimoorluta kivitseqatigiinnissaaq pisariaqarpoq. Akisussaaffik tamatsinniippoq – inoqutigiinni, suliffeqarfinni tamani, kommunini aammalu Namminersorlutik Oqartussani.

Tamatta immikkut pinngortitap nunattalu paarinissaa akisussaaffigaarput. Taamaattumillu immitsinnut uagutsinnullu annerusumik piumaffigisariaqarpugut.

Nunannguarput alianaalluinnartoq eriagalugu paariuassavarput tamannalu ataatsimut kivitseqatigiinnikkut ingerlattuarneqartariaqarluni.

--

Naalakkersuisut nukissiummik nammineq pilersitsinerup annertusarnissaa kissaatigaat. Nunarsuarmit pisut assigiinngitsut nunatsinnut aamma sunniuteqarput taamaattumillu pilersuinermit isumannaatsuunermik annertunerusumik pilersitsisinnaasariaqarpugut.

Nunarput CO2-mik aniatitsineranik annikillitseqataassaaq kiisalu nunatta silaannarmut mingutsitsinnginnerunissaanut tapeeqataassalluni.

2028-p nalaani innaallagissamik kiassarnermillu pilersuinermi nukiit ataavartut 70 %-it missaaniinnissaat naatsorsuutigineqassaaq.

Tamannalu innuttaasut ataasiakkaat aningaasaqarnerannut, inuiaqatigiit aningaasaqarnerannut kiisalu silap pissusianut pitsaasuupput.

Nunatsinni pisuussutinik ulikkaarpugut. Ilaatigut naassaanngiusattorsuarmik imeqarpugut.

Nukissiamik tamanut pilersuineq 2030-imi sapinngisamik annertunerpaartaa nukissiamik ataavartumik tunngaveqartumik pissarsiarineqarsinnaasumik tunngaveqassaaq.

Maannakkumut tallimanik imermik nukissiorfeqarpugut illoqarfinnik arfinilinnik pilersuisuusunik, tassa illoqarfiit Nuuk, Tasiilaq, Qaqortoq, Narsaq, Sisimiut aamma Ilulissat pilersorneqassapput.

Erngup nukinganik innaallagissiorfiliorfissanik suliniutit siunissamut aningaasaliinerupput taamaattumillu Qasigiannugit Aasiaallu eqqaanni erngup nukinganik innaallagissiorfiliornissamik suliniut aamma Utoqqarmiut Kangerluarsunnguanni nukissiorfiup allilerneqarnissaa tullinnguupput.

--

Nuummi Ilulissanilu mittarfiit tallilerneqareerpata, kiisalu Qaqortumi mittarfik pilersinneqareerpat, tassa 2024 aamma 2025-mi nunanut tamalaanut timmisartukkut attaveqarnissanik nutaanik periarfissanik pilersoqassaaq. Naatsorsuutigineqassaaq siunissami ilaasut nassiussallu amerlinissaat.

Nunami tamarmi akunnittarfiit, neriniartarfiit aamma misigisaqartitsisarfiit ineriartortinneqassapput. Aamma ataqatigiissaakkamik pilerisaarinermi suliniuteqartoqassaaq, takornariaqarnermi ineriartornerup nunatsinnut tamarmut iluaqutaanissaa tamatumani qulakkeerniarlugu. Tamanna ilaatigut takornariaqarnek pillugu periusissiassap nutaap ineriartornermik taamaattumik tapersersuinissaanut piunasaqaatitaqarpoq, siuariartornissarlu naatsorsuutigineqartoq piujuartitsinermik tunngaveqassasoq, kiisalu nunap ilaani takornariaqarnermik ineriartortitsinissamut sulisut suleqatiginerisigut.

Ukioq manna umiarsuit takornariartaatit nunatsinnut tikittut amerlasuupilussuupput. Aamma tingerlaatillit takussaagaluttuinnarput.

Takornariarneq ajortuunngilaq, soorlu aamma kalaalerpassuusugut nunanut allanut takornariartartugut. Qanorliuna takornariarfigineqarsinnaanerput tikiqqarsinnaanerpullu sinaakkuserluartariaqaleripput.

Angallatit umiarsuillu piniariartarfinnut pulasartut

Takornarissat nuna tiguarlugulusooq ittartut

Takornarissat peqqinnissaqarfimmi inangiisartut - iliuuseqarfigisariaqarivut innuttaasunit ujartorneqarmat.

Naalakkersuisut piaartumik sulissutigivaat assigiinngitsutigut aamma inatsisitigut sinaakkusiinissaq siunertaralugu suliaqarnissaq.

Takornariaqarneq aqutaanerusumik ingerlanneqartariaqarpoq.

Takornariarneq nunatsinni najugaqartuusunut aporfilersuisussaannngilaq periarfissanilli ammaassisuusariaqarluni.

Uagut aallaavigaluta ilusiligassaraarput. Pisussaaffiliivorlu nammineq utaqqiinnarata sinaakkusiinissatsinnik. Takornariaqarnikkut inerikkiartorneq inuuniutigisinnaasariaqarpoq taamaattorli aamma inooqataaffigisinnaasatsinnik tunngaveqartariaqarluni.

--

Naalakkersuisut inatsisartunilu partiit amerlanerussuteqartut piginnittuuneq pillugu politikkimik nutaamik isumaqatigiissuteqarput.

Inuiaqatigiit kalaallit piginnittuupput taamaattumik ingerlatseqatigiiffiit angusarissarluaraangata tamanna innuttaasunit malugineqartassaaq.

Assersuutigalugu ukioq manna KNI annertuumik immikkut ittumik sinneqartooruteqarpoq, umiarsuarnut takornariartaatinut ikummatissanik tunisinermit aallaaveqartumik. Immikkut ittumik sinneqartoorutit atuisunut akigitinneqartunut qaffatsaaliornermut atorineqarnissaat Naalakkersuisuniit siunertaraarput suliniutigalugulu.

--

Nunasiaataanerup kalunneri iperartariaqarpagut.

Nunarsuarmioqataavugut akisussaaqataajumavugullu taamatullu nammineq pisinnaatitaaffeqlutalu pisussaaffeqlarpugut.

Kikkut suleqatigissanerlugit nalilersortuassavarput.

Nunani Avannarlerni Siunnersuisoqatigiit ilaasortaaffigiinnassanerlugit nalilersussavarput naligiittut inissisimasinnaanerput aallaavigalugu.

Nunarput innuttaasullu pillugit sulissaagut – uagullu maani najugaqartuusugut aqqut toqqammavissarput nammineq ilusilersussavarput.

Innuttaasunik sullissilluarnissarput nunattalu patajaatsumik toqqissisimasumillu najugaqarfigineqarsinnaanera anguniartuassavarput.

Inatsisartuni issiasuusugut sinaakkusiisussaavugut, nunarput inuillu pillugit.

Ataqqinartut Inatsisartunut ilaasortat, ataqqinartut innuttaasut.

Ataatsimoorluta suleqatigiitta.

Siumut isigaluta ingerlasa.

Naleqqanik toraagaqarluta ingerlasa.

Nunarput demokratiskiusumik ingerlatsigu.

Inuit qanimut atassuteqarfigalugit.

Attaviitsut ingiaqatigalugit ingerlasa.

Inuit Ataqtigiissitsigit.

Qujanaq.